

Türkçe Ebeveyn ?lgi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Ebeveyn ?lgi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31906>

Özet

Türkçe Ebeveyn İlgili Ölçeği (TPÖ), Gürbültürk ve Şad (2010) tarafından geliştirilmiş, **ebeveyn katılımı** çeşitli boyutları Türk eğitim sistemi bağlamında ölçmeyi amaçlayan kapsamlı bir ölçektir. Geliştirme tipi bir ölçek olup, toplam 102 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının akademik ve kişisel gelişim süreçlerine aktif katılım düzeylerini değerlendirmektedir. Ölçeğin geliştirme süreci, detaylı literatür analizi, uzman görüşleri ve okul paydaşları ile yapılan görüşmeleri içermiştir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn katılımı, Türkçe Ebeveyn İlgili Ölçeği, TPÖ, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenilirlik, ebeveyn katılımı, Türkiye.

Yazarlar

O. Gürbültürk, Süleyman Nihat Şad

Amaç

Türkçe Ebeveyn İlgili Ölçeği'nin temel amacı, ebeveynlerin çocuklarının eğitim ve gelişim süreçlerine yönelik gösterdikleri çok boyutlu ilgiyi ve katılım düzeylerini psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu araç, öğretmenler, okul yöneticileri ve araştırmacılar için ebeveyn katılım stratejilerini değerlendirme ve iyileştirme konusunda önemli veriler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, ebeveyn katılımı sekiz ayrı alt ölçek veya boyutta incelemektedir. Bu boyutlar, katılım farklı alanları temsil ederek yapının çok yönlülüğünü ortaya koymaktadır. Yapısal olarak ele alınan bu alt boyutlar, ebeveynlerin okulla iletişiminden ev ortamının düzenlenmesine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

- İletişim ile öğretmen / okul alt ölçeği
- Ödev alt ölçeğinde yardım
- Kişisel gelişim alt ölçeği
- Gönüllülük alt ölçeği
- Çocuk alt ölçeği ile iletişim
- Ev ayar alt ölçeğinin etkinleştirilmesi
- Kişisel gelişim alt ölçeğinin desteklenmesi
- Sosyo-kültürel gelişmeyi desteklemek alt ölçeği

Geçerlik

Türkçe Ebeveyn İlgilili Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, hem içerik hem de yapısal geçerlik kanıtlarına odaklanmıştır. İçerik geçerliği, sistematik bir uzman incelemesi, kapsamlı literatür analizleri ve okul paydaşları (öğretmenler, yöneticiler, ebeveynler) ile yapılan görüşmeler süreciyle desteklenmiştir. Bu süreç, maddelerin ilgili yapıya doğru ve kapsamlı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Yapı geçerliği açısından, pilot çalışmadan elde edilen veriler öncelikle normallik açısından analiz edilmiştir. Tüm maddeler için çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri 1.00 ve altında bulunmuş, bu da verilerin normal dağılıma yakın olduğunu göstermiştir. Daha sonra, verilerin faktör analizi için uygunluğu test edilmiş ve analizler gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlilik

TPÖ'nün güvenilirliği, iç tutarlılık, test-tekrar test ve e-değer form güvenilirliği yöntemleri kullanılarak kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

İç tutarlılık analizi için Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamı için elde edilen katsayı ($\alpha = 0.929$) oldukça yüksek bir iç tutarlılığa işaret etmektedir. Bireysel alt ölçekler için Cronbach Alpha değerleri ise şöyledir:

İletişim ile öğretmen / okul alt ölçeği: $\alpha = 0.914$

Ödev alt ölçeğinde yardım: $\alpha = 0.825$

Kişisel gelişim alt ölçeği: $\alpha = 0.817$

Gönüllülük alt ölçeği: $\alpha = 0.810$

Çocuk alt ölçeği ile iletişim: $\alpha = 0.828$

Ev ayağı alt ölçeğinin etkinleştirilmesi: $\alpha = 0.807$

Kişilik gelişimi alt ölçeğinin desteklenmesi: $\alpha = 0.685$

Sosyo-kültürel gelişimi desteklemek alt ölçeği: $\alpha = 0.617$

İkinci olarak, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla 96 ebeveyninden toplanan veriler üzerinde üç haftalık aralıkla **test-tekrar test** çalışması yapılmıştır. Bu analiz sonucunda hesaplanan Pearson korelasyon katsayısı $r = 0.910$ olarak bulunmuştur, bu da aracın zaman içinde yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Son olarak, e-değer bir güvenilirlik çalışması kapsamında, TPÖ, Kotaman (2008) tarafından geliştirilen Ebeveyn Katılımı Anketi (PIQ) ile karşılaştırılmıştır. Her iki ölçeği tamamlayan 65 ebeveynin toplam puanları karşılaştırıldığında, $r = 0.880$ e-değer güvenilirlik katsayısı elde edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizine uygunluk testleri yap?lm??t?r. Çarp?kl?k ve bas?kl?k de?erlerinin dü?ük olmas?, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermi?tir. Elde edilen güvenilirlik sonuçlar?ndan yola ç?k?l?rarak, TP?Ö'nün **ebeveyn kat?l?m?** yap?s?n? temsil eden sekiz alt faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u anla??lmaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 102 maddelik Likert tipi derecelendirme ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler

Ya? Grubu: Çocuklar? e?itim ça??nda olan ebeveynler

Popülasyon Detaylar?: Türk ebeveynlerin e?itim düzeyine kat?l?m?n? ara?t?rmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) anketi. Derecelendirme format?: "5 = Her Zaman", "4 = Genellikle", "3 = Bazen", "2 = Nadiren", "1 = Asla".

Anahtar Kelimeler

Likert ölçe?i, psikometri, test-tekrar test, iç tutarlılık, Cronbach Alpha, yap?s?sal e?itlik modellemesi, korelasyon, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Süleyman Nihat ?ad

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: snsad@inonu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?nönü Üniversitesi (Affiliation)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Süleyman Nihat ?ad ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çaplı ara?t?rmalar için izin ve

ücret durumu yazarlar tarafından belirlenmektedir.

Kaynaklar

Gürbüztürk, O. ve Şad, S. N. (2010). Turkish parental involvement scale: validity and reliability studies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 487-491. doi:10.1016/j.sbspro.2010.03.049

Ek Kaynak (Edeber Form): Kotaman (2008). Ebeveyn Katılımı Anketi (PIQ).

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [turkce-ebeveyn-ilgi-olcegi-toad.pdf](#)

İlgili Bağlantı: [toad.halileksi.net](#)

Türkçe Ebeveyn İlgisi Ölçeği Maddeleri

Türkçe Ebeveyn İlgisi Ölçeği, toplam 102 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin tam metni kaynak içerikte sağlanmamıştır.